

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 9So/81/2017
Identifikačné číslo spisu: 7016200791
Dátum vydania rozhodnutia: 12.12.2018
Meno a priezvisko: JUDr. Viera Nevedelová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2018:7016200791.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Viery Nevedelovej a členov senátu JUDr. Judity Kokolevskej a Mgr. Viliama Pohančeniča, v právnej veci navrhovateľa: W.. C. O., nar. XX.XX.XXXX, bytom J. Č.. XX, T., proti odporkyni: Sociálna poisťovňa, ústredie, Ul. 29. augusta č. 8, Bratislava, o výšku starobného dôchodku, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach z 03. mája 2017, č. k. 3Sa/4/2016-34, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Košiciach z 03. mája 2017, č. k. 3Sa/4/2016-34 p o t v r d z u j e .

Odporkyni náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

Krajský súd v Košiciach rozsudkom z 03. mája 2017, č. k. 3Sa/4/2016-34, potvrdil rozhodnutie odporkyne číslo XXX XXX XXXX X z 08.04.2016 a účastníkom nepriznal právo na náhradu trov konania.

Rozhodnutím číslo XXX XXX XXXX X z 08.04.2016 odporkyňa podľa § 65 a § 82 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej aj len „zákon č. 461/2003 Z. z.“) navrhovateľovi od 01.01.2016 priznala starobný dôchodok v sume 685,80 € mesačne, keď pri zisťovaní priemerného osobného mzdového bodu (ďalej aj „POMB“) hodnotila aj obdobie poistenia v kalendárnych rokoch 1998 a 1999, pričom ako osobný vymeriavací základ započítala v dobe od 01.07.1998 do 31.12.1998 sumu 60.000 Sk a od 01.01.1999 do 31.05.1999 sumu 50.000 Sk; v roku 1999 hodnotila ako dobu dôchodkového poistenia len obdobie od 01.01.1999 do 31.05.1999 a v roku 2015 len obdobie od 01.01. 2015 do 14.09.2015.

Krajský súd mal z pracovnej zmluvy ako aj z dohody o rozvianí pracovného pomeru dohodou z dôvodu podľa § 54 ods. 3 písm. b/ Zákonníka práce preukázané, že pracovný pomer navrhovateľa so zamestnávateľom PYRAMÍDA slovenská stavebná spoločnosť, a. s. trval od 01.07.1998 do 31.05.1999 s dohodnutou mzdou 10.000 Sk mesačne podľa pracovnej zmluvy. Nepovažoval preto za opodstatnenú

námietku navrhovateľa, že z obdobia dôchodkového poistenia pre výpočet POMB má byť vylúčené obdobie od 01.07.1998 do 31.05.1999 z dôvodu, že v tejto dobe mu nebola riadne vyplácaná mzda a za obdobie od 01.01.1999 do 31.05.1999 mu nemala byť započítaná mzda vo výške 10.000 Sk mesačne podľa pracovnej zmluvy, ale vo výške 70.000 Sk mesačne, lebo pracovný pomer skončil okamžite podľa § 54 ods. 1 písm. b/ Zákonníka práce z dôvodu nevyplatenia mzdy, a preto mu podľa jeho názoru patrila aj náhrada mzdy za 2 mesiace výpovednej lehoty. Rozhodnutie odporkyne preto potvrdil.

Rozsudok krajského súdu napadol navrhovateľ včas podaným odvolaním. Namietal, že odporkyňa neuviedla žiadny konkrétny dokument a krajský súd sa tiež uspokojil s jej tvrdením, že z dôvodu zániku jeho zamestnávateľa nevedela nič dohľadať. V roku 1999 žiadnu mzdu ani náhradu mzdy za okamžité skončenie pracovného pomeru nedostal, hoci sa týchto nárokov u zamestnávateľa domáhal. Tým, že pri určení vymeriavacieho základu za roky 1998 a 1999 vychádzala z pracovných zmlúv uzavretých v rokoch 1998 a 1999 mu spôsobila ujmu - zníženie starobného dôchodku. Poukázal tiež na to, že v roku 1999 mu nebola po skončení pracovného pomeru vyplácaná ani podpora v nezamestnanosti. Žiadal preto, aby odvolací súd rozsudok krajského súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

V odvolacom konaní navrhovateľ dodatočne, dňa 11.08.2017 predložil kópiu „Potvrdenia o zdaniteľnej mzde a zrazených preddavkoch za zdaňovacie obdobie 1998“, vystavené zamestnávateľom PYRAMIDA slovenská stavebná spoločnosť, a. s. z 22.03.1999. V tomto potvrdení zamestnávateľ potvrdil úhrn príjmov zo závislej činnosti vo výške 18.085 Sk.

Posudzujúc odvolanie navrhovateľa podľa jeho obsahu mal odvolací súd za to, že navrhovateľ sa domáha, aby mu za obdobie od 01.07.1998 do 31.05.1999 bola započítaná skutočne dosiahnutá mzda, nie mzda uvedená v pracovnej zmluve.

Odporkyňa vo vyjadrení k odvolaniu poukázala na to, že navrhovateľ v ňom uvádza v zásade totožné námietky, aké uvádzal v doterajšom priebehu preskúmvacieho konania. Hoci k odvolaniu pripojil potvrdenie o zdaniteľnej mzde a zrazených preddavkoch za zdaňovacie obdobie 1998, v tomto potvrdení ja za rok 1998 uvedený vymeriavací základ 18.085 Sk; na určenie sumy starobného dôchodku mu bol v roku 1998 zhodnotený osobný vymeriavací základ 129.658 Sk. Navrhla, aby odvolací súd rozsudok krajského súdu potvrdil.

Podľa § 492 ods. 1 zákona č.162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok konania podľa tretej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona sa dokončia podľa doterajších predpisov.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 OSP) preskúmal napadnutý rozsudok a rozhodnutie odporkyne bez pojednávania v súlade s § 250ja ods. 2 OSP a dospel k záveru, že odvolaniu navrhovateľa nemožno vyhovieť.

Z osobného listu dôchodkového poistenia, ktorý tvorí prílohu preskúmvaného rozhodnutia odporkyne z 08.04.2016 odvolací súd zistil, že v roku 1998 má navrhovateľ uvedený osobný vymeriavací základ úhrnom vo výške 129.658 Sk, z toho za obdobie od 01.07.1998 do 31.12.1998 v sume 60.000 Sk a v roku 1999 za obdobie od 01.01.1999 do 31.05.1999 v sume 50.000 Sk.

Podľa § 54 ods. 3 zákona č. 65/1965 Zb. Zákonník práce zamestnanec, ktorý okamžite zrušil pracovný pomer, má nárok na náhradu mzdy vo výške priemerného zárobku za výpovednú dobu dvoch mesiacov.

Podľa § 60 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. obdobie dôchodkového poistenia je obdobie povinného dôchodkového poistenia, obdobie dobrovoľného dôchodkového poistenia, ak za tieto obdobia okrem období uvedených v § 140 bolo zaplatené poistné na dôchodkové poistenie podľa tohto zákona a ak tento zákon neustanovuje inak. Ak zamestnávateľ nespĺnil povinnosť platiť a odvádzať poistné na dôchodkové poistenie, podmienka zaplataenia poistného na dôchodkové poistenie u zamestnanca sa

považuje za splnenú.

Podľa § 16 ods. 1 písm. a/ zákona č. 274/1994 Z. z. o Sociálnej poisťovni (ďalej len „zákon č. 274/1994 Z. z.“) vymeriavacím základom na určenie poistného na nemocenské poistenie a dôchodkové zabezpečenie zamestnancov je príjem za vykonanú prácu dosiahnutý v rozhodujúcom období v zamestnaní zakladajúcom účasť na nemocenskom poistení a dôchodkovom zabezpečení a podliehajúci dani z príjmov fyzických osôb podľa osobitných predpisov.

Náhrada mzdy vo výške priemerného zárobku, na ktorú má nárok zamestnanec, ktorý okamžite zrušil pracovný pomer (§ 54 ods. 3 zákona č. 65/1965 Zb. Zákonník práce) nie je príjmom za vykonanú prácu, ako to predpokladá ustanovenie § 16 ods. 1 písm. a/ zákona č. 274/1994 Z. z. o Sociálnej poisťovni, a preto ju nemožno považovať za vymeriavací základ. Na dôchodkové účely preto nie je právne významné, či a v akej výške bola náhrada mzdy podľa § 54 ods. 3 Zákonníka práce navrhovateľovi vyplatená.

V zmysle § 108 zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení v znení neskorších predpisov v spojení s § 149 až § 151 vyhl. č. 149/1988 Zb. a podľa § 290 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z. z. organizácia (zamestnávateľ) je povinná viesť a predložiť príslušnému orgánu sociálneho zabezpečenia evidenčný list o dobách zamestnania (ďalej aj „ELDZ“), v ktorom je uvedená doba trvania zamestnania, hrubý zárobok, náhradné doby.

V konaní nebolo sporné, že pracovný pomer navrhovateľa skončil dohodou z dôvodu podľa § 54 ods. 1 písm. b/ Zákonníka práce dňom 31.05.1999 a že zamestnávateľ „PYRAMIDA slovenská stavebná spoločnosť, a. s.“, po odchode navrhovateľa zo zamestnania nepredložil ELDZ príslušnej organizačnej zložke. Z uvedeného dôvodu nie je právne významná námietka navrhovateľa, že odporkyňa mu v „Informácii o stave individuálneho účtu poistenca k 31.12.2003“ neuviedla dobu dôchodkového poistenia od 01.07.1998 do 31.05.1999 a osobný vymeriavací základ za toto obdobie. Navrhovateľ uplatnil nárok na starobný dôchodok dňa 20.10.2015. Uvedený zamestnávateľ zanikol výmazom z obchodného registra už dňom 06.05.2015, z toho dôvodu odporkyňa už od zamestnávateľa ELDZ získať nemohla.

Za takej situácie postup odporkyne, ktorá pri určení započítateľného vymeriavacieho základu za obdobie od 01.07.1998 do 31.12.1998 a od 01.01.1999 do 31.05.1999 vychádzala z mesačnej mzdy 10.000 Sk podľa pracovných zmlúv z 01.07.1998 a 01.01.1999 a na účely zistenia osobného mzdového bodu započítala navrhovateľovi v období od 01.07.1998 do 31.12.1998 osobný vymeriavací základ 60.000 Sk (6 x 10.000 Sk) a od 01.01.1999 do 31.05.1999 osobný vymeriavací základ vo výške 50.000 Sk (5 x 10.000 Sk mesačne), aj odvolací súd považoval za súladný s vyššie uvedenými ustanoveniami, resp. § 196 zákona č. 461/2003 Z. z.. Nie je potom právne významné, že zamestnávateľ navrhovateľovi mzdu vyplácal nepravidelne a v nižšej sume, resp. vôbec.

V zmysle § 63 ods. 6 zákona č. 461/2003 Z. z. rozhodujúce obdobie na zistenie priemerného osobného mzdového bodu sú kalendárne roky pred rokom, v ktorom boli splnené podmienky nároku na dôchodkovú dávku, s výnimkou kalendárnych rokov pred 01. januárom 1984, ak tento zákon neustanovuje inak. Z rozhodujúceho obdobia sa vylučujú obdobia, za ktoré patrí osobný mzdový bod podľa § 62 ods. 2 prvej vety alebo § 255 ods. 3 prvej vety, alebo obdobie dôchodkového poistenia, za ktoré nemožno určiť osobný mzdový bod, ak tieto obdobia trvali celý kalendárny rok.

V zmysle § 62 ods. 2 prvej vety zákona č. 461/2003 Z. z. za obdobie dôchodkového poistenia podľa § 60 ods. 4 (obdobie poberania invalidného dôchodku), ktoré trvalo celý kalendárny rok, patrí osobný mzdový bod vo výške 0,3.

V zmysle § 255 ods. 3 prvej vety zákona č. 461/2003 Z. z. v spojení s § 9 ods. 1 písm. d/ zákona č. 100/1988 Zb. v znení účinnom do 31.12.2000 a § 6 ods. 1 vyhl. č. 149/1988 Zb. za dobu, po ktorú bol občan vedený v evidencii príslušného štátneho orgánu ako uchádzač o zamestnanie (doba

nezamestnanosti) hodnotenú ako doba zamestnania získané podľa predpisov účinných pred 01. januárom 2004 a ktoré trvali celý kalendárny rok, patrí osobný mzdový bod vo výške 0,3, 0,6 v prípade materskej dovolenky.

Nebolo sporné, že navrhovateľ u zamestnávateľa PYRAMIDA slovenská stavebná spoločnosť, a. s., bol zamestnaný v pracovnom pomere od 01.07.1998 do 31.05.1999 s dohodnutou mesačnou mzdou 10.000 Sk. Vzhľadom na nepreukázanie vyššieho príjmu bolo preto potrebné považovať túto mzdu za vymeriavací základ za jeden kalendárny mesiac trvania pracovného pomeru. Keďže navrhovateľ mal z toho dôvodu v časti kalendárnych rokov 1998 a 1999 vymeriavací základ, jeho požiadavka na vylúčenie rokov 1998 a 1999 z rozhodujúceho obdobia na zistenie priemerného osobného mzdového bodu nemá oporu v zákone.

Z uvedených dôvodov aj odvolací súd dospel k záveru, že preskúmané rozhodnutie odporkyne je v súlade so zákonom, preto rozsudok krajského súdu podľa § 250ja ods. 3 v spojení s § 219 OSP potvrdil.

Navrhovateľ v odvolacom konaní nebol úspešný, nevznikol mu preto nárok na náhradu trov konania. Odporkyni taká náhrada v zmysle § 250k ods. 1 nepatrí, preto odvolací súd o náhrade trov odvolacieho konania rozhodol tak ako je uvedené vo výroku tohto rozsudku.

Tento rozsudok bol prijatý pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku n i e j e prípustný opravný prostriedok.